

կաթ կու տայ , բայց այնչափ ալ աւելի ջրոտ կ'ըլլայ կաթը : Այս անոր ներհակ եթէ օրը մէկ անգամ միայն կ'ընեն , եօթներորդ մաս մը աւելի կարագ կ'ու- նենայ մէջը : Այս յայտնի է որ առա- ւօտուան կ'ընեն կաթը աւելի թանձր է՝ քան իրիկուան կ'ընեն :

Է . Բնական ինքնա- . Բնական կա- թերը թեթեւ , ջրոտ կ'ըլլան , և տա- րուէ տարի առաջ երթալով կը թան- ձրանայ ինչուան վերջը . այնպէս որ վերջի կ'ընեն լաւ լինին բազմաթիւ- լով , ամենէն քիչ ութն անգամ աւելի սերոտ ու պարարտ կ'ըլլայ . սովորական տարբերութիւնը տասը , տասուերկու անգամ է . ինչուան տանքովեց անգամ առջինէն աւելի պարարտ կաթ բերող կ'ըլլայ :

Ը . Անանկէն երբեք թափանչ առջի տուած կաթը թանձր է , մութ դեղնա- գոյն , և խիստ քիչ սեր ունի մէջը : Այս վտանգաւոր կաթը կ'աղէկնայ 12 կամ 15

օր վերջը . և անկէ ետեւ օր օրուան վրայ կը լաւնայ ինչուան ութներորդ ա- միսը և կը շարունակէ :

Թ . Գաղափարն ալ կենդանոյն՝ մեծ ազդեցութիւն ունի կաթին վրայ : Այսք հոր- թը կը հեռացնեն քովէն ու ինքը հան- դարտութիւնը կորսնցուցած բառաչե- լով կը յայտնէ իր ցաւը , կաթը կը գէշ- նայ . նոյնպէս ալ երբ հեռացնեն զինքը իր ընկերներէն և կամ ախտին մէջ երբ իր տեղը փոխեն , և կամ որ և իցէ կերպով երբ ցաւ մը ունենայ :

Ժ . Երբեք և եղանակ . Երբեք և խոնաւ երկրի մէջ աւելի առատ կաթ կու տան կովերը : Երբեք և քարնան մէջ ձմեռուան եղանակէն աւելի ա- ռատ , սերոտ ու համով կ'ըլլայ կաթը :

Ս . Երբ այս տեղեկութիւններուն վը- րայ եթէ մտադրութիւն ընէ , կրնայ հնարքով իր կովերուն կաթը աղէկցը- նել շահաւոր կերպով :

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Կ Ի Ց Դ Է Պ Ք

Հիմակուան Արեւելեան պատերազմը : (Տես երես 82)

1854

ՄԱՐՏ

23 . Կորչաբով իշխանը իրեք այլ և այլ տեղերէ ռուս զօրքերը Դանուբէն անցնել կու տայ . վաշտ մը Կալաք քաղաքին քով կ'անցնի , որուն կը հրա- մայէր Լուսերս երկրորդ զօրավարը . ուրիշ վաշտ մը Խալաքի քով , որուն զօրավարը ինքն էր , և երրորդ վաշտ մըն ալ Խալաքի քով՝ ընդ առաջ- նորդութեամբ Ուսաբով երկրորդ զօրավարին . այս յետին տեղոյս մէջ Տաշիկները ամենայն ո- գով գէտ կը կենան Ռուսերուն , բայց վերջապէս կը բռնադատուին եւ քաշուիլ ինը թնգանթ թշնամոյն ձեռքը թողով : 24ին ու հետեւեալ օրերուն պատերազմը կը շարունակէ Դուլա , Մալին , Իսապառ ու Հուշով բերդաքաղաքնե- րուն գէտ , որոնք կը հարկաւորին անձնատուր ըլ- լալու , կամ յարձակումը կ'առնուին : 30ին Հըռ- շով գարձեալ Տաշիկաց ձեռքը կ'իյնայ . Ռուսե- րը Տուրուճա գաւառին բոլոր հիւսիսային մա- սին կը տիրեն :

24 . Տաշիկները խել մը պատերազմներու մէջ Ռուսաց յաղթող գտնուելէն վերջը՝ Դանուբին

ձախակողման տփանցը կը տիրեն . բայց ետքը սաստիկ պատերազմով մը՝ ամուս 28ին կը բռնա- դատուին նորէն գետէն անդին անցնելու ու Դոգուբաշ քաշուելու :

25 . Սերայեվոյի մէջ Սուլթանին մէկ հրովար- տակը կը հրատարակուի՝ գաւառական ատեան գաստիարակութեան մը հաստատելու վրայօք . Քրիստոնէայք ու հրեայք կրնան վկայութիւն ը- նել ինչուան Տաշիկներուն գէտ ալ . գաստատան- ները ասկէ ետքը ըստ Ղաւաթ օրինացը պիտի չըլ- լան , հապա ըստ քաղաքական օրինաց :

27 . Գաղղոյ ներքին գործոց պաշտօնէայն Աբիլէս Ֆուլ ծանուցում կ'ընէ ծերակուտին ու օրէնսդիր ժողովոյն յանուն կայսեր . Բեդրպուրկի գահըճին յետին որոշմունքները՝ Գաղղոյ ու Ռուսաստանի մէջ պատերազմը հաստատեն :

Մեծին Բրիտանիոյ թագուհին կը ծանուցանէ խորհրդարանին թէ գաշադրական խօսակցու- թիւնները Ռուսաստանի հետ կարուած են : Թա- գուհին իբրեւ ինքըզինքը պարտաւորուած կը հա- մարի գործունեայ օգնութիւն մը տալու սուլթա- նին : Անոր համար ինքը յոյս ունի իր հպատակնե- րէն ձեռնառուութիւն գտնելու՝ սուլթանին երկիր- ները պաշտպանելու համար ընդգէտ գրաւմանց Ռուսաստանի :

Անգղիոյ Աթէնք ունեցած լիազօր պաշտօնեայն հետեւեալ պաշտօնագիրը կը խրկէ Գլարէնարն կոմսին . Տարիներ են որ Ռուսաստան Յունաց այս շարժումները պատճառել տուած ու գրգռած է . Յունաց թագաւորն ու թագուհին ապստամբներուն գլուխը կեցած են , և իրենց գործիք ունին զպաշտօնարանը , որ ինքըզինքը Ռուսաստանի ծախած է . ամէն բան կ'ընեն՝ թէ յայտնի և թէ ծածուկ՝ ապստամբութեան օգնելու համար :

28 . Մեծն Բրիտանիա պատերազմի հրատարակում կ'ընէ . Վեհափառ Դշխոյն բռնադատուած կը սեպէ զինքը Գաղղիոյ կայսեր հետ միասեղ զէնք առնելու 'ի պաշտպանութիւն Սուլթանին՝ գիտնալով թէ ինչ ակնածութիւն պէտք է ունենայ իրեն մէկ գաշնակցին վրայ , և կայսերութեան մը , որուն ամբողջութիւնն ու անկասողութիւնը Եւրոպայի խաղաղութեանը համար էական հարկաւոր են , տեսնալով իր ժողովրդեան եռանդը անիրաւութեան դէմ պաշտպանելու իրաւունք ունեցողը , և փափաքելով ազատելու զԵւրոպա պետութեան մը բռնական առաւելութիւնէն , որն որ գաշնագրութեանց խոստմանը դրժեց :

ԱՊՐԻԼ

7 . Մուսղաֆա փաշան իրեն պառնէշները կործանելով՝ գիշեր ատեն Չէննափոսայէն կը թողուկ'ըլէ . Ռուսերը Դրայանի մարտկոցին կը տիրեն :

8 . Օտեսայի թնդանօթները կը հարուածեն անգղիացի Կաթալի ըսուած շոգենաւ ֆրէշուէ . (Տես 21) :

9 . Աւստրիոյ , Գաղղիոյ , Անգղիոյ ու Բրուսիոյ լիազօր պաշտօնեայքը կը ստորագրեն 'ի Վիեննա հետեւեալ արձանագրութեան . Ա , Տաճկաստանի երկիրներուն ամբողջութիւնը պահուի , որուն էական պայմաններէն մէկն է Դանուբեան Իշխանութեանց պարսպուիլը . Բ , Սուլթանին գիտաւորութեանցը համեմատ՝ Դրան քրիստոնէայ հպատակներուն կրօնական ու քաղաքական իրաւունքները պահուի : Չորս մեծագոյն պետութիւնները նաև փոփոխակի իրարու խօսք ալ կու տան՝ որ հոս ըսուած սկզբունքներուն վրայք հակառակ կարգաւորութիւն մը չընեն Ռուսաստանի արքունեաց , կամ ուրիշ ու իցէ տէրութեան հետ՝ առանց առաջուց մէկտեղ որոշելու :

Բաւքէվիշ մարաշախտ իշխանը Վարսաւիայէն կ'ըլէ՝ իբրեւ Եւրոպայի բոլոր ռուս զօրքերուն ընդհանուր սպարապետ՝ պատերազմին տեղւոյն վրայ երթալու համար : Ամսուս 25ին Պուզրէշ կը հասնի :

10 . Գաղղիոյ ու Անգղիոյ մէջ գաշնակցութիւն մը կը կապուի՝ Ռուսաստանի կայսերութեան բռնաբարութեանը դէմ՝ Տաճկաց կայսերութիւնը պաշտպանելու վախճանով . Ա , Երկու գաշնակից կողմերը յանձն կ'առնեն ձեռքբերէն եկածը ընելու՝ Եւրոպայի խաղաղութիւնը նորէն հաստատելու համար այնպիսի հիմունքներով , որ ապահով չընեն զԵւրոպա ուրիշ ասանկ ցաւալի խառնակութիւններէ : Բ , Սուլթանին երկիրը ազատելու համար՝ յանձն կ'առնուն ցամաքի ու ծովու կողմանէ այն ամէն ուժ բանեցնելու , որ այս վախճանիս համար հարկաւոր ըլլան : Գ , յանձն կ'առնուն որ առանց առաջուցմէ միատեղ որոշելու՝ թըշ

նամուծիները գաղթեցնելու որ և իցէ առաջարկութիւն չընդունին , ու Ռուսաստանի արքունեաց հետ ու իցէ կարգաւորութիւն չընեն : Դ , Առաջուց կը հրաժարին առանձին օգուտ մը հանելու իրենց՝ այն գիպուածներէն , որ կրնան առաջ գալ : Ե , Սիրով կ'ընդունին իրենց գաշնակցութե մէջ Եւրոպայի ուրիշ տէրութիւններէն զանոնք , որ կ'ուզեն մտնալ անոր մէջ . (ասիկայ կը վաւերանայ 'ի 1 յնարաւ ամսուս 15ին) :

Մուսղաֆա փաշան Քէօսդէլի աւանը կը զարնէ Ռուսերը :

11 . Ռուսաստանի կառավարութիւնը այս ծանուցումը կ'ընէ . Դանուբեան Իշխանութիւնները պարպելու համար կայսերական կառավարութե կգած հրաւերը , (որուն Անգղիա մինչև ապրիլի 18/30 միջոց կու տար , և Գաղղիա աւելի վճռական կերպով՝ մինչև նոյն ամսոյն 3/18) առանց Օսմանեան կառավարութիւնը և ոչ շուքը կատարելու այն պայմաններուն , որոնցմէ կախել տուեր էր կայսրը այդ ժամանակաւոր գրաւման գաղթիլը , անհնարին կ'ընէ Ռուսաստանի՝ որ իր պատուովը կարենայ ետ կենալ : Ուրիշ բան չմտար ընելու կայսեր՝ բայց եթէ այն դիրքն առնել , զորն որ իրեն առջև դրին , իրեն պահելով այն ամէն միջոցները գործածելու՝ զորոնք նախախնամութիւն իրեն ձեռքին մէջ գրած է իր կայսերութեան պատիւը , անկախութիւնն ու ապահովութիւնը զօրաւոր կերպով պաշտպանելու համար : Միանգամայն հանգիստապէս կը բողբէ այն պահանջողութեան դէմ թէ ինքն է միայն պատասխանատու այն թըշուառութիւններուն , զորն որ պատերազմը պիտի բերէ մարդկութեան : Պատերազմի մը չարեաց պատասխանատուութիւնը անոր վրայ կ'իյնայ , որն որ կը հրատարակէ զանիկայ , և ոչ անոր վրայ՝ որ միայն կ'ընդունի զանիկայ :

Գէյմսփրիճի գուբան ու Ռեկլեն լորտը Բարիզ կը հասնին :

13 . Մայրէկապ սարունը , ընդհանուր հիւպատոս Բրուսիոյ Դանուբեան Իշխանութիւններուն մէջ , Վալաքիոյ կառավարութեան հետ վերաբերութիւնները կը կտրէ :

14 . Ռուսաստանի կայսրը ուքազ մը կը հանէ ուղղիչ ծերակուտին . Ֆինլանտիոյ ծովափանց պաշտպանութեանը համար պահապան պզտի նաւերու խումբ մը պիտի պատրաստուի :

Արևմտեան պետութեանց օգնական զօրքերուն առաջին մասը , որն որ կը կազմուէր 2,000 անգղիացիէ՝ ընդ առաջնորդութեամբ Էտեմա զօրավարին , Կոստանդնուպոլիս ցամաք կ'ըլէ :

Ռուսերը կը սկսին Սիլիստրէն թնդանօթով զարնել :

15 . Սէնդ-Աւնոյ մարաշախտը , որ Գաղղիոյ Արևելքի բանակին ընդհանուր սպարապետ զըրուած էր , Բարիզէն ճամբայ կ'ըլէ : Մայիսի 8ին Կոստանդնուպոլիս կը հասնի :

16 . Լիբրանտի ռուս երկրորդ զօրապետը հրաման կ'առնէ որ Քալաֆադի պաշարումը վերջընէ , ու իր զօրքովը միատեղ Ալուգա գետին ձախակողմեան ափանցը վրայ քաշուի . (Տես 21) :

17 . Սերվիոյ կառավարութիւնը այդ յիշատակագիրը կու տայ Բարձրագոյն Դրան . Արքունիքէ ինքը ընդդէմ Աւստրիոյ ամենայն գրաւմանցը Սէրվիոյ մէջ , և այս պայմանով միայն կ'ապահով

ՄԱՅԻՍ

ցընէ որ նոյն իշխանութեան մէջ կարգն ու անգործութիւնը կը մնան : Կը յուսայ Սերվիա , որ օսմանեան գահընձը ու կ'իցէ առթի մէջ իշխանութիւն մը չտար Աւստրիոյ , զորն որ խնդրէն ալ միայն՝ կասկածելի է յինքեան :

Նաբոլէոն իշխանը Դուլոնի մէջ նաւ կը մտնայ՝ Արևելքի բանակը երթալու համար :

19 . Շիլլերը ռուս զօրապետը՝ Քալաֆադ Տաճկաց վրայ կը յարձակի . բայց հաջողութեամբ չէ կ'ապրի Մուկլաքից ետ կը քաշուի :

20 . Աւստրիոյ ու Բրուսիոյ մէջ փաստական ու պաշտպանողական գաշնակցութիւն մը կը հաստատուի . որուն մէջ հետեւեալ յօդուածն ալ կ'աւելցընեն . Թէ որ ընդգէմ՝ ամենայն անկախութեան՝ Ռուսաստանի արքունեաց պատասխանները կատարեալ կերպով գոհ չընեն ամենևին , ուստորին Դանուբին վրայ եղած Սուլթանին երկիրներուն մէջ ռուս զօրքերը երկայն ժամանակ շարունակեն կենսելու՝ Գերմանական գաշնակցութեան օգուտը փոխադրելու մէջ գնելով , Բրուսիա ու Աւստրիա գործունեայ կերպ մը բանեցընեն այս պարագայի մէջ զիրար պաշտպանելով : Ի վերայ այսոր ամենայնի փաստական գործողութիւն մը չսկսուի , թէ որ Ռուսաստան բոլորովին չափի Դանուբեան իշխանութիւններուն , և կամ Պալլ-Քան լերանց գօտին չանցնի կամ չյարձակի անոնց վրայ :

Տաճկաց ու Ռուսաց մէջ պատերազմ կ'ըլլայ՝ ի Չէննապոտա : Ամուս 22ին նորէն կը կրկնուի , ու Ռուսերը կը յաղթուին :

21 . Գաղղիոյ տէրութեան Մօնթէթէր քաղաքը կը ծանուցանէ որ Պալդիկ ծովուն համար հանուած գաղղիական նաւատորմը Պրէսթ քաղաքին նաւահանգստէն ճամբայ ելեր է :

Ռուսերը Քալաֆադի պաշարումը կը վերացնեն ու փոքր Վալաքիային կը պարպուին . (Տես 16) :

Անգղիացոց ու Գաղղիացոց նաւախումբ մը (որ կը կազմուէր 6 եռայարկ ու 13 երկայարկ նաւերէ և 9 շոգենաւ) Օտեսայի գիմաց խարխիւ կը նետէ : Տրնտէս ու Համբըն փոխափոխականները կը բռնագատեն Օսթէն-Սաքէն Օտեսայի քաղաքապետը՝ որ նաւահանգստին մէջ գրանուած նաւերն իրենց ձեռքը առնալ : Երկրորդ օրը 10 ժամու չափ քաղաքը լծգանթով կը ծեծեն :

23 . Ռուսաստանի կայսրը յայտարարութիւն կ'ընէ իր հպատակացը . Ռուսաստան ուրիշ բան չուզեր ընել , բայց եթէ Դրան հպատակ եղող ռազմա-քրիստոնէից վերջուած իրաւունքները նորէն հաստատել : Անգղիոյ ու Գաղղիոյ համար՝ մեր Տաճկաստանի հետ ունեցած վեճը երկրորդական բան մըն է . իրենց երկուքին հասարակաց վախճանն է զՌուսաստան տկարացընել ու իր երկիրներուն մէջ մասը ձեռքէն առնել : Ռուսաստան ամենևին չպատերազմիր ժամանակաւոր օգուտներու , հապա հաւատքի ու քրիստոնէութեան համար :

28 . Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը պատասխան կու տայ՝ հիմակուան պատերազմին միջոց չեղող կեցող գրոշներուն վերայօք երկու ծովային պետութեանց ըրած ծանուցմանը . Կառավարութիւնը որոշած է պահելու ու պահել տալու սաստիկ չեղդութեան մը պարտաւորութիւնները :

1 . Նաբոլէոն իշխանը Կոստանդնուպոլիս կը հասնի :

2 . Սիւլէյման փաշան Ռատովանի մօտ Ռուսաց վրայ յաղթութիւն մը կ'ընէ :

4 . Աւստրիոյ Կոստանդնուպոլիս ունեցած փոխանորդ նուիրակի Պրուք պարոնը ծանուցագիր մը կու տայ Ռէշիտ փաշային , որ եթէ գիպուածները պահանջելու ըլլան՝ Աւստրիա իր կայսերական նաւատորմիդէն քանի մը պատերազմական նաւեր կը խաւրէ Բրէվէզայի ու Արգայի ջրերը՝ աւստրիական զօրաց շղթային¹ պատասպարութեան համար , ինչպէս նաև Տաճկաստանի սահմանակից երկիրներուն մէջ իր կայսերական զօրքէն կը մըտցընէ :

7 . Տաճիկները Վալաքիոյ Քրայովա քաղաքին կը տիրեն :

10 . Գէյմարիճի գութար Կոստանդնուպոլիս կը հասնի :

11 . Մօնթէթէր քաղաքը կը ծանուցանէ որ Գաղղիոյ Կոստանդնուպոլիս ունեցած դեսպան Պարակէ-տ՝ իրէն զօրավարը ետ կը կանչուի :

12 . Անգղիացի Տիգրիս ըստւած շոգենաւ Ֆրէկազը Օտեսայի գիմաց կը խրի :

13 . Գոգուբան պատերազմ կ'ըլլայ . Ռուսերը կը հաջողան կղզիէ մը , որ Օլդէնիճայէն վեր կ'իջնայ :

15 . Աւստրիոյ կայսրը հրաման կու տայ ներքին գործոց պաշտօնեայ Պաշ պարոնին որ 95,000 նոր զինուոր հանուի կայսերութեան սահմաններուն պաշտպանութեանը համար :

18 . Դաշնակից բանակներուն հրամանատարութիւնը , որուն մէջ էին նաև Տաճիկ զօրք , Սէնդ-Աւնոյ մարաշխաթին ձեռքը կը յանձնուի : Երբէ ծովակալը կը պաշարէ զՌիկա քաղաքը :

19 . Անգղիացի Լայքնս ծովակալի երրորդը Ռէտուգալէ բերդաքաղաքը կ'առնէ :

1 ուտերս ռուս զօրավարը Բուլղարիոյ կողմէն կը պաշարէ զՍիլիստը : 21ին Դանուբի կողմէն յարձակում մը կ'ընէ քաղաքին վրայ :

Անգղիոյ նաւատորմը Ֆինլանդիոյ ծոցին մէջ լծնամութիւնները կը սկսի . Էքէնէսի ռուս մարտկոցը կը կործանի :

23 . Աւստրիոյ ու Բրուսիոյ պատուիրակները² Դերմանիոյ Ֆրանգֆորդ ի վերայ Մայնայ քաղաքը ժողովուած ընդհանուր ժողովքին մէջ կ'իմացընեն այս երկու պետութեանց Արևելեան խնդրոյն մէջ բռնած գործունէութիւնը , և կը հրաւիրեն Գերմանական գաշնակցութեան ուրիշ տէրութիւնները անոնց քաղաքավարութիւնը բռնելու : — Յուլիսի 24ին գաշնակից տէրութիւնները գրեթէ ամենքն ալ կը հաւանին ապրիլի 20ին հաստատուած (Տես) աւստրա-բրուսիական գաշնակցութեանը :

Նոր արձանագրութիւն մը կը հանեն ի Վիեննա Աւստրիոյ , Գաղղիոյ , Մեծին Բրիտանիոյ ու Բրուսիոյ երեսփոխանները , որով այսպիսի հասարակաց գործոյ մը ձեռքով փոփոխակի հաղորդութիւն իրարու ու յիշատակուին եղած գաշնակները , թէ այս տարւոյս ապրիլի 10ին Գաղղիոյ

1 Գ. Գ. Gorden.

2 Գ. Գ. Envoyé.

ու Մեծիկն Բրիտանիոյ մէջ գրուած գաշնակցութեան ձևը, և թէ ապրիլի 20ին Աւստրիոյ ու Բրուսիոյ մէջ գրուած գաշնակցութեան ձևը որպէս զի նոր հաստատութիւն մը տրուի չորս մեծագոյն պետութեանց Արևելեան խնդրոյն մէջ ունեցած միաբանութեանը:

Ռէշիտ փաշա պատասխան կու տայ Պրուք պարոնին. (Տես 4). Բարձրագոյն Դուռը կը հաւանի աւստրիական նաւերուն առաջարկուած շարժմանը, ինչպէս նաև կայսերական ու թագաւորական զօրքերուն Ալպանիոյ ու Մոնթենէկրոյի մէջ մանկելուն. միայն թէ առաջուց իրարու հետ այս նիւթիս վրայ մտածուի:

26. Գերմանիոյ միջին տերութեանց երեսփոխանները Պամպուկ քաղաքը կը ժողովուն՝ որոշելու համար թէ Գերմանիա ինչ գործունէութիւն պիտի բանեցընէ Արևելեան խնդրոյն մէջ: 30ին խորհրդակցութիւնը կը գոցուի. Գերմանիոյ օգուտը կը պահանջէ ապրիլի 20ին եղած աւստրա-բրուսիական գաշնակցութեան միաբանիլ:

27. Դուռնու պատերազմ կ'ըլլայ Ռուսաց ու Տաշկան մէջ. պատերազմը նորէն կը կրկնուի 28ին Պրանքովանիի մօտ ու առջինները կը յաղթուին: — 28ին գիշերուընէն մինչև 29 և 29էն մինչև 30՝ Ռուսերը շատ ուրիշ յարձակումներ կ'ընեն Սիլիստրէի վրայ. բայց միշտ կը հալածուին: Սէլվան ռուս զօրապետը կը մեռնի, և Օսլոֆ հազարապետ կոմսը մահացու կերպով կը վերաւորուի: 31ին գարձաւ Ռուսերը միաստուական միջոցներ կը բանեցընեն Սիլիստրէի գէմ:

Ռէշիտ փաշա Սերվիոյ Աղեքսանդր իշխանին զեկուցում¹ մը կու տայ, որ Աւստրիոյ զօրքը Ալպանիոյ ու Մոնթենէկրոյի մէջ կը մանեն՝ թէ որ իրենց ներկայութիւնը հարկաւոր ըլլայ:

28. Կարողոս Կէրիէ անգղիացի փոխածովաւալը, հրամանատար Պալգիկ ծովուն նաւատորմիկն, կը ծանուցանէ Անգղիոյ ծովային զօրութեան գլխաւորներուն՝ որ Գուրլանտիոյ, Եսթոնիոյ, Ֆինլանտիոյ ափունքները ու Պոթիոյ ծովուն ծոցերուն մէջ եղած ամէն Ռուսի նաւահանգիստները պաշարուած են:

29. Տաշկի պաշտօնարանին վրայ փոփոխութիւն կ'ըլլայ: Ծովային զօրութեան պաշտօնեայ Մէհմէտ Գըպրըզլը փաշան՝ վէզիր կ'անուանի, ու Ալի փաշա ծովային զօրութեան պաշտօնեայ կը գրուի:

30. Խամայիլ փաշան ու Իսթենաէր պէյը կը զարնեն Ռուսերը ի Բարաքալ ու կը հալածեն մինչև Ալուգա գետը:

ՅՈՒՆԻՍ

1. Տընտէս ու Համլէն փոխածովաւալները կը ծանուցանեն որ Դանուբի բերանները պաշարուած են:

2. Մուսա փաշան, Սիլիստրէի հրամանատարը, նոնաձև ռումբի² հարուածով կը մեռնի:

3. Ռէշիտ փաշա քիչ ժամանակի համար ար-

¹ Գղ. Notification.

² Գղ. Grenade.

տաքին գործոց պաշտօնէութենէն կ'ելլէ, ու անոր կ'անցնի Հէքիպ փաշա. Գեամիլ փաշա ալ ներքին ծածուկ խորհրդոյն գահերէց կ'անուանի Հէքիպ փաշային տեղ: — Յուլիսի 1ին Ռէշիտ փաշա դարձեալ իր առաջին պաշտօնը ձեռք կ'առնէ:

Աւստրիա կը բռնադատէ զՌուսաստան Դանուբեան իշխանութիւնները պարպելու: 12ին Բրուսիա ծանուցագիր մը կու տայ՝ Աւստրիոյ ըսածին վրայ տալով. (Տես 29):

8. Բաքէվիլ իշխանը Սիլիստրէի մօտ լրտեսութեան եկած ըլլալով կը վերաւորուի, ու հրամանատարութիւնը կորչաբով իշխանին կը յանձնէ:

13. Լիբրանտի ռուս զօրավարը Սլադինան կը պարպէ զօրքէ և Ալուգա գետին անգիւկ կողմն եղած Ռիմիլքի ու Դանուբի մէջտեղի գիծը կը թողու:

Պալգիկի գաղղիական նաւատորմիկը կը միանայ անգղիական նաւատորմիկն հետ ի Պարոէ-Սունա:

14. Աւստրիոյ ու Բարձրագոյն Դրան մէջ գաշնակ ձև մը կը շինուի Դանուբեան իշխանութեանց պարպուելուն վրայօք: Ինչուան որ Ռուսաստանի ու Բարձրագոյն Դրան մէջ խաղաղութեան դաշնագրութիւն մը հաստատուի՝ իշխանութիւններուն մէջ աւստրիական զօրք մտնայ:

20. Ռուսաստանի կայսրը ուքաղ մը կը հանէ, որով 50 միլիոն արծաթ ռուպլի փոխ կ'ուզէ:

21. Իրեք անգղիացի շոգենաւ Ռուսի Պոմարսոնտ գլեակը թնգանօթով կը զարնեն:

22. Վերլին պատերազմը կ'ըլլայ Սիլիստրէի գէմ. 26ին պաշարմունքը կը վերնայ. Ռուսերը Դանուբի ձախակողմեան ափանց վրայ կը քաշուին:

23. Շիլտեր զօրապետը կը մեռնի՝ Սիլիստրէի ամսուս 13ին պատերազմին մէջ ընդունած վերքերուն պատճառաւ:

25. Պուտպերկ ռուս ընդհանուր տեղակալը պաշտօնական կերպով կը ծանուցանէ վալաքդոյսէլբան, որ Պուգրէշէն պիտի ելլեն ռուս զօրքերն ու տոնեական մարդիկները:

26. Տընտէս ու Համլէն փոխածովաւալները, որոնք Գաղղիոյ ու Անգղիոյ միացեալ նաւատորմիկներուն հրամանատարն էին, կը ծանուցանեն որ Ֆինլանտիոյ ծոցին նաւահանգիստները (այսինքն Քրոնշտատ ու Բեգրպուրկ) պաշարման վիճակի մէջ են:

կը շարունակուի:

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օրագրիս Մարտ ամսուն երկրորդ թերթին մէջ, երես 86 տող 1, Սպանիոյ Գառիս համ Գառիշ քաղաքին համար վերադառնալ Միջերկրական ծովուն վրայ կ'իյնայ ըսուած է. կարգաւոր է Ալաւնդական ուղիւնսին վրայ: